

Kevin Chen

Winnaar Rubinstein Competition schittert in Chopin & Liszt

Uitvoerenden

Kevin Chen

piano

Programma

Frédéric Chopin (1810-1849)

Variaties op *Là ci darem la mano* op. 2 (1827)

Franz Liszt (1811-1886)

Ballade nr. 2 (1853)

Frédéric Chopin

Ballade nr. 4 in f op. 52 (1842)

Franz Liszt

Réminiscences de Don Juan (1841)

Programmatoelichting

‘Hoeden af, heren, een genie’. In de muziekgeschiedenis is het een geveleugelde uitdrukking. Robert Schumann schreef de woorden op 7 december 1831 in de *Allgemeine musikalische Zeitung*. Hij, op z’n Schumanns razend enthousiast, had in het Gewandhaus in Leipzig kennisgenomen van **Chopins** *Variaties op Là ci darem la mano* en was door het dolle heen. Hij had groot gelijk. Chopin was pas 17 toen hij het stuk schreef, oorspronkelijk voor piano en orkest maar door hemzelf ook veel zonder orkest uitgevoerd (het orkest zou überhaupt al vrij snel uit Chopins oeuvre verdwijnen). En hoe jong ook, hij was een genie.

Hoewel een ondankbaar genie. Hij heeft Schumann, die Chopin ook nog in twee muziekstukken eer betoonde, nooit voor zijn recensie bedankt. En ook Schumanns schoonvader Friedrich Wieck niet, die een zeer positief stuk in het muziekblad *Caecilia* schreef. Sterker, Chopin vond Wieck ‘in plaats van slim, erg dom’ en wilde niet dat zijn muzikale integriteit ‘stierf’ door ‘de verbeelding van die eigenwijze Duitser’. Het werd desondanks een repertoirestuk van Wiecks beroemde jonge dochter Clara, Schumanns echtgenote.

Het duet *Là ci darem la mano* (Daar zullen we elkaar de hand reiken) is uit de eerste acte van Mozarts opera *Don Giovanni*. Het foute, fatale heerschap verleidt hier het meisje Zerlina. Mozart was Chopins lievelingscomponist.

‘Vaag en verstild, dan weer onstuimig’ – zo wordt soms Chopins vierde en laatste ballade aangeduid. Hij is minder romantisch dan z’n drie voorgangers, minder op het drama gericht ook, maar geschreven met een groot gevoel voor verfijning en polyfonie. Het ‘vage en verstilde’ kun je als luisteraar benadrukken door te denken aan wat Eugène Delacroix schreef, de grote schilder die in de zomer van 1842 ook op het landgoed Nohant in de Franse provincie Berry verbleef toen Chopin er zijn ballade componeerde: ‘Dit is een verrukkelijke plek. Zo nu en dan waait er door het open raam een ademtocht van de muziek van Chopin die in zijn kamer aan het werk is, en die zich vermengt met de zang van de nachtegalen en de geur van de rozen.’ Het ‘onstuimige’ van de *Vierde ballade* gaf juist aanleiding tot de idee dat er de Litouwse sage achter schuilging van de drie gebroeders Budry, die er door hun vader op uit werden gestuurd ‘om marterstaarten en zilveren sluiers te zoeken’ en die, toen men dacht dat ze al dood waren, ‘een bruid uit het land van de Lechieten’ meebrachten.

Een ballade – althans in handen van de Romantici – is een vrije, rapsodische compositie met een verhalend karakter. Niet het ene stemmingsmoment maar een reeks gebeurtenissen. In **Liszt's Tweede Ballade** gebeurt véél, emotioneel en pianistisch. Maar wat dan precies is niet bekend want het is één van de weinige stukken die Liszt eens geen poëtische titel meegaf. Menig luisteraar heeft er zijn eigen programma aan toegekend, zoals Liszt-biograaf Sacheverell Sitwell die er 'barbaarse invasies en brandende steden' in hoorde. Liszt schreef deze ballade in een periode waarin hij zich sterk op de muziek van Chopin oriënteerde. In de eerste versie eindigde het stuk krachtig (nóg een brandende stad misschien...?). Maar dat nog eens nader beschouwend, besloot Liszt tot een nieuw slot. Dat had echter weer veel weg van het eind van Chopin's *Eerste ballade*. Uiteindelijk koos hij een derde, meer beschouwelijke uitweg.

Zette je deze Franz Liszt een operapartituur voor zijn neus, dan maakte hij er meteen een pracht van een pianobewerking van. In zijn opera-parafrases gaat hij op de piano een ware stoeipartij aan met thema's uit geliefde opera's. Hier, in zijn beste parafrase, *Réminiscences de Don Juan*, is Mozarts *Don Giovanni* aan de beurt. Liszt keert het hele stuk op zijn kop, met als gevolg een volslagen nieuw drama. Er zijn drie 'bedrijven'.

In het begin horen we de muziek van de Commendatore die in de opera klinkt wanneer Don Giovanni op het kerkhof het standbeeld uitlacht. Dan de dramatische akkoorden die de verschijning van de Commendatore op Giovanni's feest aankondigen en de befaamde sinistere toonladders. Dankbaar benut Liszt deze chromatische ladders maar behoudt toch wel de geest van Mozart. Het middendeel bouwt hij op 'Là ci darem la mano' – zo, dat komt dus vandaag nóg een keer langs. In de slotepisode combineert Liszt alles met alles, tot als een duveltje uit een doosje de muziek van Giovanni's 'Champagne-aria' opduikt. (Stephen Westra)

De nog zeer jonge Canadese pianist **Kevin Chen** was er al vroeg bij. Op zijn 7e debuteerde hij met orkest, als 8-jarige won hij de Canadese Music Competition en op zijn 10e was hij een van de '100 Remarkable Canadians' in Maclean's Magazine. De afgelopen jaren wist hij een indrukwekkende reeks pianoconcoursen te winnen, waarvan de laatste drie: Franz Liszt International Piano Competition in Budapest 2021, Concours de Genève 2022, Arthur Rubinstein Piano Master Competition in Tel Aviv 2023. Zo kwam het dat hij, pas 20 jaar oud, al optrad in Carnegie Hall in New York, in St. John's Smith Square in Londen en de National Concert Hall van Taipei en te horen was op het Festival van La Roque d'Anthéron, het Chopin Festival in Duszniki-Zdrój en het Chopin Festival in Warschau.

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

Wo 7 mei 2025	Fazil Say	Turkse meester speelt Debussy, Ravel en eigen werk
Za 25 okt 2025	Ivo Pogorelich	Andere natuurwetten
Zo 9 nov 2025	Jaeden Izik-Dzurko	Winnaar Leeds International Piano Competition 2024

Zullen we Vrienden worden?

M-Friends draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

